

[Erhard Jakobsen.]

der havde flest opgaver, og som derfor skulle have størst lån, blev stemplet som nogle, der nok burde have tænkt sig om, således som fornuftige forretningsfolk nu engang gør o. s. v. — sagt uden noget, som helst kendskab til kommunernes væsen og kommunernes virkemåde og kommunernes vilkår. De, der udtalte sig — og det kunne aldrig falde mig ind ensidigt at rette denne kritik mod pressen, også mange andre har udtalt sig — gjorde det med et rørende ukendskab til, hvor forskellige forholdene er i kommuner, der er stillestående, fordi de ikke kan være andet, eller fordi de ikke vil være andet, og kommuner, der er i stærk fremgang. Man kan måske ganske svagt ane en forskel i vilkårene i f. eks. 7 omegnskommuner, hvor der i de sidste 5 år er opført 22.000 lejligheder, og så 7 andre omegnskommuner, hvor der i den samme periode er opført 9.000 lejligheder. Ved et sært træf er de 7 først omtalte kommuner socialdemokratisk ledede, og ved et lige så sært træf er de 7 andre konservativt ledede. Det er ikke det, der i denne forbindelse er det væsentlige, det væsentlige er, at de, der søger at gøre en boligpolitisk indsats, bliver straffet, når der ikke er lånemuligheder til at følge denne indsats op med de institutioner, som er en logisk følge af, at man har et betydeligt boligbyggeri.

Man sagde — det blev sagt ganske almindeligt; jeg tror, det blev sagt næsten fra alle partiers side — at kommunerne måtte affinde sig med kreditstramningen. Det er en selvfølge; naturligvis må kommunerne det. Men det, kommunerne kom ud for i forbindelse med kreditstramningen, var ikke de almindelige virkninger af kreditstramning, som alle andre kom ud for. Kommunerne kom i flere måneder ud for et veritabelt kreditstop, og det gjorde andre låntagere ikke; andre låntagere var gærderet. Jeg går ud fra, at man ikke én gang til skal høre de argumenter, som et æret medlem af det høje ting kom frem med i en diskussion, at man havde jo taget hensyn til kommunerne, for kommunernes kreditforening fik lov at udlåne samme beløb som sidste år. Det ærede medlem og andre ærede medlemmer bør vide, at kommunernes kreditforenings udlån stort set svarer til 15 pct. af hele den kommunale

lånevirkosomhed og investeringsvirkosomhed; altså er det uden nævneværdig betydning for kommunernes situation, om den kommunale kreditforening fuldt ud får lov til at låne det samme ud som før eller må nøjes med lidt mindre eller får lidt mere.

Det alvorlige, der skete, var, at kommunernes almindelige låneforbindelser ganske simpelt stoppede udlån — især forsikrings-selskaberne — og så vidt jeg kan konstatere, eksisterer stoppet stadig væk. Det er vel ganske simpelt, fordi kommunerne ikke får lov til at optage lån med højere rente end 9-9½ pct., og ved at købe obligationer kan de pågældende pengeinstitutter sikre sig en forrentning på 10 eller 10½ pct.; derfor giver de — og det skal jeg ikke bebrejde dem — ikke lån til kommunerne. Men så kan kommunerne altså ikke få lån den vej, og det er deres normale forbindelse. Bankerne er ikke kommunernes normale forbindelse, for bankerne låner ud på kort sigt, og kommunerne skal låne på 20-25 år. Sparekasserne har været det i højere grad.

Hvad kreditforeningerne angår, da har jeg tilladt mig at sige, og jeg vil gerne gentage det, at den måde, hvorpå kreditforeningerne administrerer kreditstramningen — all right, det er en aftale med Nationalbanken — ganske tydeligt diskriminerer kommunale foretagender, idet man f. eks. kan udlåne 110 pct. af det, man har lånt før, til boligbyggeri men kun 75 pct. til andre formål. Andre formål, det er skoler. Jeg vil gerne over for tinget rejse dette problem. Er det faktisk en rimelig fordeling? Er det rimeligt også i de tilfælde, hvor skolebyggeri er en direkte konsekvens af boligbyggeri? Der har i dag været talt om Høje Gladsakse. Opførelsen af 2.000 lejligheder på Høje Gladsakse gør det aldeles nødvendigt, at man opfører 2 folkeskoler til Høje Gladsakse. Hvad nytter det, at man har givet 110 pct. lån o. s. v., så Høje Gladsakse kan opføres, når Gladsakse kommune ikke ville kunne låne pengene til at opføre 2 skoler i tilknytning til byggeriet? Er der konsekvens i det? Er det ting, der på nogen måde hænger sammen? Det må være rigtigt, at kreditforeningerne går ind og giver lån til et byggeri, der er lige så nødvendigt som boligbyggeriet, og som er skabt af boligbyggeriet.

Der har ikke været andre kreditmulig-